

УДК : 330.11

Стеців І.І.

*к.е.н., доцент кафедри права та менеджменту у сфері ЦЗ
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності*

Стеців І.С.

*к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національний університет «Львівська політехніка»*

Мартин О.М.

*к.е.н., доцент кафедри права та менеджменту у сфері ЦЗ
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності*

ОБЛІКОВА, КОНТРОЛЬНА ТА АНАЛІТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ: МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ

Для ефективного управління діяльністю підприємства в умовах глобалізації економічних процесів необхідна економічна інформація. Сучасні умови господарювання підвищують роль управлінських рішень та оптимізації відносин з державою для досягнення поставленої мети суб'єктом економіки. Ефективність життєдіяльності будь-якого підприємства залежить від наявності та умілого використання економічної інформації, основу якої, виходячи з функцій управління складає облікова, контрольна та аналітична. Це обумовлює необхідність чіткого визначення параметрів її формування і відповідності цих параметрів потребам користувачів.

Економічна інформація - це відображення суспільно-економічних відносин і процесів за допомогою цифр, фактів, відомостей та інших матеріалів.

Основу економічної інформації складає облікова, так як вона служить розрахунковою базою для формування інших видів.

Облікова (бухгалтерська) інформація – це відомості щодо функціонування суб'єкта економіки, зафіксовані у носіях облікової інформації (первинних документах, реєстрах обліку та формах звітності).

Проведені нами дослідження питань щодо суті контрольної інформації дають підстави констатувати наступне. У тлумачних словниках відсутнє її трактування [1]. Уперше контрольну інформацію згадує Шпіг О.О., як про таку, що формується на носіях облікової інформації і частина її при виконанні

функціональних обов'язків працівників обліку [2, с.99-101]. Автори спеціальної літератури у галузі контролю не вживають термін «контрольна інформація». Білуха М. Т. подає лише загальне визначення інформації та її носія яке відповідає положенням інформатики. Пулко Г. М. говорячи про інформаційну функцію контролю вказує на інформацію отриману у результаті економічного контролю без її пояснення.

Контрольна інформація – це дані отримані контролером у процесі контролю, що містять результат порівняння фактичних операцій із правилами їх здійснення, обліку, оподаткування під час проведення контролю діяльності суб'єкта економіки.

Особливу роль для прийняття управлінських рішень відіграє аналітична інформація яка подає факти господарювання у порівняльних аспектах, характеризує чинники, що викликають відхилення, не реалізовані резерви підприємства і ін. З приводу цього слушною є думка Є.В. Мниха який вказує, що функціональна диференціація науки управління зумовила виділення економічного аналізу як для обґрунтування та оцінки управлінських рішень, так і для реалізації завдань. Становлення прямого і зворотнього інформаційних потоків управління (менеджменті) можливе лише на базі аналітичних досліджень [3, с. 5-6].

Слід взяти до уваги, що створення інформації економічного аналізу пов'язане з використанням інших видів інформації (облікової, планової, статистичної, маркетингової тощо). Тому її якість і стан залежить від наявності та адекватності вимогам останніх.

Можна визначити, що аналітична інформація - це перетворені різні види економічної інформації в аналітичну для використання її при прийнятті управлінських рішень.

На сьогодні суб'єкти господарювання мають різну організаційну структуру, в тому числі з незначною кількістю персоналу (малі). Практика показує, що за умов обмеженої кількості працівників взагалі та відсутності у штаті посад які повинні формувати аналітичну інформацію вона на підприємстві не формується, хоча потреба у такій інформації постійно зростає.

Загальновідомо, що всі види економічної інформації повинні формуватися спеціалістами відповідного фаху, які працюють у певних підрозділах апарату управління підприємства.

Класифікація економічної інформації та вимоги до неї створюють можливість характеристики інформаційних потреб на

будь-якому підприємстві [4, с.20-24]. Для створення інформації адекватної вимогам користувачів необхідно досліджувати їх потреби, тобто застосувати методику її організації.

Визначення потреб внутрішніх користувачів передбачає застосування двох альтернативних способів: «від пропозиції»; «від запитання». На практиці вони доповнюють один одного утворюючи: «інтегрований».

За будь-якого способу використовують метод анкетування, який передбачає розробку Анкети у вигляді таблиці, у підметі якої фіксується перелік об'єктів господарювання характерних для такого підприємства. У присудку – Анкета поділяється на дві колонки: у першій вказують розрізи (параметри) необхідної інформації; у другій – визначають дату її використання [5, с.65-69].

Запропоноване сприятиме покращенню методики формування різних видів економічної інформації, що в свою чергу забезпечить повне задоволення потреб користувачів у обліковій, контрольній та аналітичній інформації, підвищить якість прийняття управлінських рішень та позитивно вплине на результати господарювання суб'єктів економіки загалом та аграрного сектору, зокрема.

Список використаних джерел:

1. Загородній А. Г. Фінансовий словник / А. Г.Загородній, Г. Л. Вознюк, Т. С. Смовженко – 4 –те вид., випр. та доп. – К.: Т-во «Знання», КОО; Л.: Вид-во Львів. банк. ін-ту НБУ, 2002. – 566с.
2. Шпиг А. А. Контрольные функции централизованной бухгалтерии торга /А. А. Шпиг–М.: «Экономика», 1977. – 125с.
3. Мних Є.В. Економічний аналіз: навч. посібн. /Є. В. Мних, І. Д. Ференц. - Львів: «Армія України», 2000.-144с.
4. Рудницький В. С. Організація обліку, контролю та аналізу: навчально-наочний посібник /В. С. Рудницький, І. І. Стеців, Р. І. Стеців.- Львів: В-во ЛКА 2010р. – 316 с.
5. Стеців І. І. Організація економічної роботи на підприємстві: навч. посібн. /І. І. Стеців, І. С. Стеців. – Львів: «СПОЛОМ», 2019. - 224с: рис., табл. – Бібліогр. в кінці розд.